

8. Теория и методика обучения игре на фортепиано / Под общ.ред. А.Г. Каузовой, А.И. Николаевой. – М.: Владос, 2001.- 368 с.

9. Шульпяков О.Ф. Музыкально-исполнительская техника и художественный образ. – Л.: Музыка, 1986. – 128 с.

УДК 378.6:37(510)].016:784.4(043.3)

Сунь Гоцянь

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВОКАЛЬНІЙ ПІДГОТОВЦІ КИТАЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ ІНСТИТУТІВ МИСТЕЦТВ

В статье рассматриваются основные направления организации вокальной подготовки китайских студентов институтов искусств. Научно доказано, что одним из приоритетных направлений данного вида подготовки есть интегративный. Главным в процессе межкультурной интеграции вокальной подготовки будущих учителей музыки есть чётко дозированное выполнение этических норм использования украинского певческого опыта. Теоретико-методологической основой межкультурной интеграции вокальной подготовки будущих учителей музыки есть лингвокультурная терия пения и научная концепция украинской вокальной школы. Интеграцию вокально-культурных традиции Украины в педагогическую практику Китая автор рассматривает как путь к модернизации музыкально-педагогического образования обеих стран.

Ключевые слова: китайские студенты, вокальная подготовка, интеграционные процессы, межкультурная интеграция, вокально-культурные традиции Украины.

Main directions of organization of vocal preparation of the Chinese students of institutes of arts are examined in the article. It is scientifically well-proven that one of priority directions of this type of preparation there is integration. Main in the process of cultural integration of vocal preparation of future music masters is an observance of the expressly dosed ethics norms of the use of Ukrainian singing experience. Basis of cultural integration of vocal preparation of future music masters are cultural theories of singing and scientific conception of Ukrainian vocal school. Integration vocally cultural traditions of Ukraine in pedagogical practice of China an author examines as a way to modernization of Music formation of both countries.

Keywords: Chinese students, vocal preparation, integration processes, cultural integration, vocally cultural traditions of Ukraine.

“Національна освіта, що готує людину до життя в своїй культурі, можлива лише в інтеграції з світовими культурами із врахуванням опанування національних і загальнолюдських цінностей“.

І. Зязюн

Модернізація кожної системи національної освіти викликає інтерес до традицій інших народів світу, піднімаючи тим самим її на якісно новий рівень – рівень полікультурної освіти і вимагає створення оптимальних умов для ефективного розвитку полікультурного середовища.

Лише на основі взаємної поваги і толерантних взаємовідносин можливо вести міжцивілізаційний діалог, обмін досвідом, досягаючи певних результатів (Ван Лей) [3, 22]. “Орієнтація на традицію, збереження минулого як цінності може стати серйозним підґрунтям динамічної модернізації” суспільства країн різних політичних, релігійних і економічних напрямків [7, 129].

У цьому контексті актуальності набуває використання багатовікового досвіду українських співочих традицій, який має всесвітнє визнання, користується популярністю і має використовуватись з метою його інтеграції у вокальну підготовку китайських студентів інститутів мистецтв.

Десятирічний досвід міжкультурної комунікації українських науковців цієї галузі і китайських молодих вчених створив новий мистецький освітній напрям і накопичив певну наукову базу цікавих вокально-інноваційних технологій, що ґрунтуються на українських національних співочих традиціях.

Китайська система вищої мистецької освіти може пишатися дослідженнями в галузі різних напрямків підготовки майбутніх учителів музики, в тому числі й вокальної, а саме дисертаціями: Ван Цзяньшу, Ван Шаньху, Ван Лей, Вей Лімін, Лі Чіньпен, Ма Цзюнь, Пан На, Цзінь Нань, Чен Дін, Чжан Яньфен, Ву Гуо Лінг, Лін Хай, Лю Лан, Лю Цюлін, Лю Чуньпен, Ма Цзюнь, Пан На, Цзінь Нань, Цой Сяо Юй, Чен Дін, Чжан Жун, Чжан Яньфен, Чжоу Сяоянь, Чжао Веньфан та ін. Але в них представлена невелика кількість досліджень з напрямку дитячого і професійного вокально-хорового мистецтва (Мен Фаньцзюань, Лі Цзиньюань та ін.).

Це пояснюється тим фактом, що галузі дитячого і професійного вокально-хорового мистецтва в китайській культурі не є традиційними видами мистецтва і тому протягом всього культурно-історичного шляху майже не розвивались, на відміну від театрального мистецтва і живопису тощо, дотримуючись ортодоксальних принципів збереження церемоніально-ритуального, яскраво кольорового театрального мистецтва з персонажами, костюмами, масками та манерою виконання традиційних сюжетів китайських п'єс.

За законами діалектичної логіки, для розкриття змістовної сутності предмета або певного поняття, який вивчається, необхідно звернутися до його етимології і функціонального призначення в тій галузі, до якої відноситься цей предмет або поняття. Таким чином, поняття *інтеграція* (від лат. *integration* – об'єднання, перенесення, відновлення, поповнення, що утворено від *integer* – цілий – префікс *in-* – в даному випадку означає проникнення в щось та ін.) Багатофункціональність поняття «інтеграція» має певну множину пристосувань, що дає можливість використовувати його в різних напрямках досліджень – від проникнення в щось, перенесення, розширення співробітництва до об'єднання чогось, створення інноваційних технологій, синтетичних об'єктів тощо. Відносно нашої проблеми інтеграція вокально-культурних традицій України в шкільну практику Китаю і в зміст навчання майбутніх учителів музики обох країн передбачає той факт, що в умовах міжкультурного навчання здійснюється розробка і використання інтегрованих предметів і курсів. Це сприяє забезпеченню більш глибокого, цілісного й різнобічного вивчення важливих ключових тем, пов'язаних з проникненням у зміст нових понять, оригінальних методик, інноваційних технологій, екстраполяції традицій опанування вокальним мистецтвом однієї країни в іншу. Такий вид інтеграції можна віднести до типу *міжкультурної інтеграції* музично-педагогічного змісту вокальної підготовки.

Таким чином *інтеграцію* ми розглядаємо як багатофункціональне явище, яке вміщує зміст фахових міждисциплінарних знань, що розкривають їх семантичну – понятійно-сміслову сферу як *типу інтеграції*; модульно-ейдетичного конструювання фахових предметів у процесі навчання як *форми інтеграції*; синтетичного використання різних дидактичних принципів, підходів, методів, прийомів, форм ефективної вокальної підготовки для вивчення складних об'єктів музичної освіти як *виду інтеграції* тощо. Опанування інтеграційного принципу засвоєння музичних знань виводить суб'єктів освіти на якісно новий, вищий рівень музично-педагогічної компетентності.

У цьому контексті нами також аналізувалися поняття, близькі до вищезгаданого поняття інтеграція, за його змістовою суттю, яка полягає в поєднанні певних частин в єдине ціле, а саме: синкретичність, компіляція, змішаність, синтез мистецтв, композиція, компонування, комплексний підхід, міжпредметні зв'язки.

Головним у процесі міжкультурної інтеграції вокальної підготовки майбутніх учителів музики є дотримання чітко дозованих етичних норм використання українського співочого досвіду і екстраполяції певних вокальних технік, принципів, методів, методик, манер виконання в китайські співочі традиції з метою утворення нової синтетичної манери вокального виконавства, яка дозволяє виконувати твори світової вокальної культури, враховуючи особливості звуковимови китайських ієрогліфів і подачі художнього тексту. Це дуже важливо, оскільки характерним для китайського вокального виконавства є тісний

зв'язок з пантомімікою – тобто головним для відтворення художнього образу є виразна міміка, пластичні рухи тіла, жести, яскраво кольоровий комплекс театральної атрибутики.

Теоретико-методологічною основою міжкультурної інтеграції вокальної підготовки майбутніх учителів музики є лінгвокультурна теорія співу та наукова концепція української вокальної школи (В. Антонюк), спрямованої на “духовне збагачення фоносфери” китайської вокальної культури.

Узагальнюючи все вищезазначене, зупинимось на методологічних засадах вокальної підготовки китайських студентів у системі міжкультурної інтеграції вокальних традицій майбутніх учителів музики, до яких ми відносимо:

- концептуальні положення сучасної філософії освіти України, які розглядаються в суспільно-історичній динаміці і слугують методологічною основою будь якого виду вузівської підготовки (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Лутай, В. Огнев'юк);

- сучасні нормативні освітні документи Китаю і України, в яких конкретизовано великомасштабне професійне завдання спеціалістів педагогічного профілю; вони розкривають необхідність свого професійного внеску в розвиток національної культури – стати активними, соціально дієвими суб'єктами, враховуючи національні традиції, культурно-прогресивні тенденції та їх перспективи;

- використання гуманістичних пріоритетів в особистісно зорієнтованому і колективному вокальному навчанні китайських студентів;

- культурно-історичний підхід до аналізу попереднього педагогічного досвіду вокальної підготовки майбутніх учителів музики Китаю і України (Вей Лімін, Л. Куненко, Е. Кучменко, Г. Меднікова та ін.);

- урахування особливостей української манери голосовідтворення і законів орфоепії та китайської манери голосовідтворення і звуковимови ієрогліфів у процесі вокального навчання китайських студентів (В. Антонюк та ін.);

- основні положення методології мистецької освіти і педагогіки музичної освіти, спрямовані на професійне зростання і духовний розвиток майбутніх учителів музики (Е. Абдулін, В. Загвязінський, О. Рудницька, Г. Падалка, В. Орлов, О. Отич, О. Олексюк, О. Ростовський, О. Щолокова, В. Шульгіна та ін.);

Узагальнюючи вищезазначене хочемо використати слова Ван Лей: “Світ, що став сьогодні глобальним, зіштовхнувся із глобальними за своїми наслідкам кризами, тому тим більше необхідно розбудовувати відкритий і привітний діалог різних культур. Тільки на базі діалогу культур і цивілізацій окремі елементи традиційних і нових знань, роз'єднані результати самих різних досліджень починають природно “притягуватися” один до одного, складаючись в ефективні інструменти практичної творчої діяльності, корисні для всього світу” [3; 24, 25]. Тому саме в цьому контексті інтеграцію вокально-культурних традицій Китаю і України ми розглядаємо як шлях до модернізації музично-педагогічної освіти обох країн.

Десятирічний досвід міжкультурної комунікації українських науковців цієї галузі і китайських молодих учених створив новий напрям і накопичив певну наукову базу цікавих інноваційних технологій. Використання інтеграційних підходів вокальної підготовки китайських студентів у інститутах мистецтв допоможе розширити їх базу історико-культурних і вокально-теоретичних знань, спрямованих на більш глибоке опанування виконавською майстерністю в системі міжкультурної інтеграції вокальних традицій майбутніх учителів музики України і Китаю.

Література

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): [підручник /2-ге вид.] / Валентина Геніївна Антонюк. – К.: LAT&K, 2012. – 192 с.

2. Абдуллин Э.Б. Методология педагогики музыкального образования: учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений / Э.Б. Абдуллин. 3-е изд., испр. и доп. – М.: “Издательство Гном”, 2010. – 416 с.

3. Ван Лэй. Диалог цивилизаций и гармоничный мир / Ван Лэй // Китай, 2010. – № 8 (58). – С. 22-25.

4. Вей Лімін. Культурні традиції у підготовці китайських студентів до співацької діяльності / Вей Лімін // Національно-культурний простір України ХХІ ст.: стан і перспективи. – К.: НАКККіМ, 2010. – С. 339-344.
5. Гусейнова Л.В. Міжкультурний діалог як чинник формування виконавської культури майбутнього вчителя музики / Л.В. Гусейнова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2011. – № 7 (218). – С. 39-45.
6. Зязюн І.А. Інтегративна функція культури в інформаційному суспільстві / І.А. Зязюн // Професійно-художня освіта України: зб. наук. праць [редкол: І.А. Зязюн (голова), В.О. Радкевич, Н.М. Чепурна та ін.]. – Київ; Черкаси: Видавництво “Черкаський ЦНТЕІ”, 2007. – Вип. IV. – С. 5-14.
7. Чжао Веньфан. Конструювання змісту вокально-хорового навчання китайських студентів в умовах моделювання індивідуальної освітньої траєкторії / Чжао Веньфан // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. – Вип. 16 (21). – Ч.1. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 126-130.
8. Щербо С.П. Давньокитайська філософія // Філософія: підручник / С.П. Щербо, О.А. Заглада. – [5-е вид.]. – К.: Кондор, 2011. – 546 с.
9. Щолокова О.П. Музичне мистецтво країн Передньої Азії / Світова художня культура: Від первісного суспільства до початку середньовіччя: навч. посіб. / О.П. Щолокова, С.В. Шип, О.Л. Шевнюк, О.М. Семашко. – К.: Вища шк., 2004. – 70-75(175 с.).

УДК 378:788.43

Чжан Цзянань

РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ПОЛІЛОГОВОЇ МУЗИЧНО-ТВОРЧОЇ ІНТЕРАКЦІЇ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ-САКСОФОНІСТІВ

В статье рассматриваются результаты внедрения методики полилоговой музыкально-творческой интеракции будущих преподавателей игры на саксофоне. Представлены основные позиции анализа процесса формирования избранного феномена в контексте полученных данных компьютерной диагностики с помощью методов математической статистики.

Ключевые слова: *полилоговая музыкально-творческая интеракция, будущий преподаватель игры на саксофоне, аналитическая работа.*

The article is about results of using author`s methodic polylogue music creative interaction forming of future saxophone playing teachers. There are presented general positions of comparative analysis of forming process this phenomenon in the context of computer diagnostic facts and separate mathematics statistics methods.

Keywords: *polylogue music creative interaction, future saxophone playing teacher, analytical work.*

З метою отримання підсумкової інформації про рівень сформованості полілогової музично-творчої інтеракції майбутніх викладачів гри на саксофоні у процесі фахової діяльності під час впровадження розробленої методики було проведено відповідне замірвання, яке дозволило одержати кількісні показники якісних характеристик після проведення формувального експерименту.

Мета цього етапу – визначення порівневих досягнень саксофоністів у полілоговій музично-творчій інтеракції. Для досягнення поставленої мети намічено виконати такі завдання: сфокусувати увагу на основних засадах запропонованої методики, зосередитись на суб'єктно-комунікативному та операційно-процесуальному компонентах у їх функціональній взаємодії, а також представити результати дослідження.